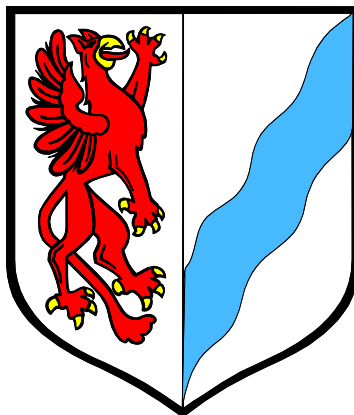

**Prezydent Miasta
Stargard Szczeciński**

I N F O R M A C J A

**O REALIZACJI W 2013 ROKU
MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2007-2013**

marzec 2014

WPROWADZENIE

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2007-2013, realizowany w 2013 r. w Stargardzie Szczecińskim, został zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Szczecińskim uchwałą Nr III/22/06 z dnia 28 grudnia 2006 r. i zmieniony uchwałami: Nr XVI/155/07 z 18 grudnia 2007 r., Nr XXXVII/403/09 z dnia 22 grudnia 2009 r., Nr III/28/10 z dnia 28 grudnia 2010 r. Jest to program wieloletni, natomiast działania podejmowane w ramach realizacji niniejszego Programu są corocznie określone w formie *Harmonogramu jego realizacji*. Ww. Harmonogram na 2013 r. został przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Szczecińskim uchwałą Nr XXIV/275/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r., zmienioną uchwałą Nr XXIX/347/2013 z dnia 28 maja 2013 r.

Zadania wynikające z Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2007-2013 są zadaniami własnymi gminy i są wymienione w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zadania te obejmują w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w tym w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Większość działań podejmowanych w 2013 r. w ramach realizacji ww. zadań to działania kontynuowane z lat ubiegłych, ale jednocześnie rozwijane i rozszerzane zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności oraz zgodnie z przyjętymi strategicznymi kierunkami, do których należą:

- 1) wzmacnianie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, dotyczącej problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz zjawiska przemocy w rodzinie, zmierzających w szczególności do ograniczenia skali używania środków psychoaktywnych i stosowania przemocy oraz do zwiększenia się liczby osób korzystających z dostępnej oferty pomocowej,
- 2) rozwijanie istniejącego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz problemem przemocy, w szczególności poprzez uzupełnianie zasobów, zwłaszcza w zakresie rozwiązywania problemu narkomanii oraz rozszerzanie pracy interdyscyplinarnej podmiotów, zajmujących się pomocą tym rodzinom, a w pierwszej kolejności dzieciom,
- 3) wzmacnianie i rozszerzanie oddziaływań profilaktycznych w zakresie uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży.

Priorytetowym działaniem w 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, była realizacja programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który przede wszystkim stwarzał dzieciom i młodzieży możliwość alternatywnego spędzania czasu wolnego, zapewniał im i ich rodzicom szeroką pomoc psychologiczno-psychoterapeutyczną, a poprzez Szkolne Grupy Konsultacyjne i Zespół Interdyscyplinarny umożliwiał współpracę instytucji i organizacji pomagających rodzinom pozostającym w kryzysie, w tym w szczególności dotkniętym przemocą.

I. OPIS REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ UJĘTYCH W HARMONOGRAMIE REALIZACJI W 2013 ROKU MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. W zakresie realizacji zadania: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem podjęto niżej wymienione działania.

- 1.1 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła postępowania wyjaśniające w sprawach osób, co do których zaistniało podejrzenie, że w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Wnioski o podjęcie przez Komisję ww. postępowania wpływały najczęściej od członków rodziny osoby zgłoszonej oraz od pracowników socjalnych. Ponadto wnioski składali także: policjanci Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim, prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Stargardzie Szczecińskim, kuratorzy sądowi, członkowie grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz pedagodzy szkolni.

W przypadku uprawdopodobnienia nadużywania alkoholu przez osobę, której dotyczyło postępowanie, Komisja za główny cel stawiała sobie zmotywowanie jej

do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego. Odmowa skutkowała skierowaniem osoby na badanie do biegłych (lekarza psychiatry i psychologa) celem rozpoznania, czy jest ona uzależniona od alkoholu. Jednocześnie, gdy zaistniała potrzeba, jeden z członków Komisji przeprowadzał wywiad. Stwierdzenie występowania zespołu zależności alkoholowej z jednoczesnym podtrzymywaniem odmowy dobrowolnego podjęcia leczenia skutkowało skierowaniem wniosku do sądu o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Podstawowe dane za 2013 r.:

Liczba postępowań wszczętych przez Komisję w 2013 r.	117
Liczba osób skierowanych na badanie do biegłych celem wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu (dotyczy postępowań wszczętych w 2013 r. i kontynuowanych z lat ubiegłych)	77
Liczba wniosków skierowanych do sądu o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (dotyczy postępowań wszczętych w 2013 r. i kontynuowanych z lat ubiegłych)	28
Liczba spraw umorzonych przez Komisję w 2013 r. (np. z powodu ukończenia przez daną osobę leczenia odwykowego, wycofania wniosku przez osobę zgłaszającą, nie stwierdzenia ZZA)	68

Koszt realizacji zadania wyniósł **158.583,02 zł**. Na kwotę tą składają się przede wszystkim: wynagrodzenia członków Komisji, koszty opinii sporządzanych przez biegłych, koszty sądowe, wynagrodzenie dla Sekretarza i Zastępcy Sekretarza Komisji.

- 1.2 Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, obok świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach podstawowych programów psychoterapii uzależnień na podstawie kontraktu zawartego z Narodowym Funduszem Zdrowia, realizowała także na zlecenie Miasta działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dla członków ich rodzin – mieszkańców Stargardu Szczecińskiego, prowadząc działania skierowane do:
- młodzieży szkolnej (z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych) zagrożonej uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych,
 - członków rodzin osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym w szczególności młodzieży szkolnej (z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych),
 - dorosłych osób uzależnionych od alkoholu, w tym osób stosujących przemoc,
 - osób współuzależnionych, w tym także osób doświadczających przemocy.
- Realizacją ww. programów zajmowali się certyfikowani (lub będący w trakcie procesu certyfikacji) specjaliści terapii uzależnień (w tym także psychologowie) oraz specjalista psychiatra.
- W 2013 r. od marca do grudnia z ww. działań w Przychodni skorzystało 70 osób z tego:

1) 48 osób korzystało z działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,

2) 22 osoby korzystały z działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dla członków ich rodzin.

Z budżetu Miasta wydano na ww. cel kwotę **40.000 zł.**

- 1.3 Działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych - mieszkańców Stargardu Szczecińskiego realizował również Ośrodek Psychoterapii i Szkoleń „PRACOWNIA”, prowadząc działania skierowane do:
- młodzieży uzależnionej od alkoholu i młodzieży pijącej alkohol,
 - dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,

Ww. programy realizowali: certyfikowany specjalista terapii uzależnień, psycholog, lekarz psychiatra dzieci i młodzieży oraz psychoterapeuci dzieci, młodzieży i dorosłych. W 2013 r. od marca do grudnia z ww. działań w Ośrodku Psychoterapii i Szkoleń „PRACOWNIA” skorzystało 19 osób.

Z budżetu Miasta wydano na ww. cel kwotę **19.630 zł.**

- 1.4. Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ALA" stwarzało środowisko alternatywne dla abstynentów, osób uzależnionych i ich rodzin oraz promowało zdrowy styl życia, dając możliwość uczestnictwa mieszkańcom miasta w grupach samopomocowych, których celem jest pomoc osobom dotkniętym różnego rodzaju problemami alkoholowymi, m.in. w: Grupie Wsparcia, dwóch grupach „AA”, grupie „AL-ANON” oraz grupie edukacyjno – wstępnej.

Łącznie w spotkaniach grup udział wzięło około 90 osób. Stowarzyszenie ponadto prowadziło Klub Abstynenta, w ramach którego:

- 1) prowadziło ogólnodostępną bibliotekę i czytelnię gromadzącą materiały specjalistyczne i edukacyjne dotyczące problematyki alkoholowej (książki, broszury, specjalistyczną prasę),
- 2) prowadziło ogólnodostępną świetlicę edukacyjno – wychowawczą dla mieszkańców miasta Stargardu Szczecińskiego, umożliwiając korzystanie z komputera, gier planszowych, gier stolikowych i z tenisa stołowego,
- 3) udostępniało salę do gry w tenisa stołowego,
- 4) prowadziło punkt informacyjno - konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, w ramach którego przekazywano osobom, które się do niego zgłaszały, podstawowe informacje na temat problemu alkoholowego oraz przedstawiano ofertę pomocy grup samopomocowych i PTU AiW,
- 5) realizowało program informacyjno - edukacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 6) promowało abstynencję wśród mieszkańców Miasta, integrowało środowisko abstynenckie oraz prowadziło edukację na temat problemów alkoholowych w ramach następujących przedsięwzięć:
 - XVII Halowego Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński,

- IV Złazu Pieczonego Ziemniaka,
 - Otwartego Festynu Integracyjno – Rekreacyjno – Sportowego dla dzieci i młodzieży,
- 7) promowało trzeźwy styl życia poprzez organizację konkursów edukacyjno – plastycznych dla dzieci i młodzieży,
 - 8) prowadziło działalność edukacyjną z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży przychodzącej do Klubu Abstynenta, np. w formie zajęć plastycznych, gier i konkursów edukacyjnych i czytelniczych dotyczących problematyki alkoholowej organizowanych w ramach np. „Wieczoru Mikołajkowego”.

Koszt realizacji zadania w 2013 r. wyniósł **47.500 zł.**

- 1.5. W 2013 r. w ramach porozumienia z Gminą – Miastem Szczecin wspierano realizację przez Miejską Izbę Wytrzeźwień w Szczecinie programu interwencyjno - motywacyjnego skierowanego do osób zatrzymanych do wytrzeźwienia na terenie Stargardu Szczecińskiego. W 2013 r. z terenu naszego miasta do Izby Wytrzeźwień w Szczecinie dowiezionych zostało 249 osób. Z każdą z tych osób prowadzone były rozmowy mające na celu uświadomienie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu oraz zmotywowanie do skorzystania z oferty stargardzkich placówek świadczących pomoc w przedmiotowym zakresie.

Na ww. cel przekazano dotację w wysokości **15.000 zł.**

- 1.6. Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie Szczecińskim w 2013 r. realizowało działania skierowane do osób bezdomnych z problemem alkoholowym, których ostatnim miejscem stałego zameldowania był Stargard Szczeciński. Działania te miały na celu przede wszystkim podjęcie pracy terapeutycznej z osobami bezdomnymi, uzależnionymi i włączenie jej w proces wychodzenia z bezdomności, której główną przyczyną były właśnie problemy alkoholowe.
Niniejszy system wsparcia obejmował w szczególności udzielenie osobom przebywającym w schronisku prowadzonym przez Centrum Socjalne Caritas, obok całodobowego schronienia i wyżywienia, pomocy specjalistów tj. pracowników socjalnych, terapeuty uzależnień, psychoterapeuty i doradcy zawodowego, którzy udzielali wsparcia w formie porad indywidualnych oraz poprzez realizację specjalnych programów mających na celu motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz zmiany stylu życia. Wsparciem objęto 64 bezdomnych mężczyzn przebywających w schronisku. 25 osób podjęło terapię, 64 osoby skierowano do udziału w grupie edukacyjnej prowadzonej przez terapeutę uzależnień.

Koszt realizacji zadania w 2013 r. wyniósł **24.300 zł.**

2. W zakresie realizacji zadania: udzielanie rodzinom, w tym w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęto niżej wymienione działania.

2.1 W 2013 r. swoją działalność kontynuował Punkt dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzony przez Stowarzyszenie „Serce Dzieciom”. Osoby doznające przemocy mogły uzyskać wsparcie, pomoc psychologiczną, informacje nt. działających w mieście instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz pomoc w czynnościach administracyjno-prawnych zmierzających do egzekucji przysługujących im uprawnień od następujących specjalistów:

- psychologa,
- psychologa - terapeuty,
- pedagoga,
- zawodowego kuratora sądowego,
- dwóch prawników.

Pomoc informacyjno – konsultacyjna, pomoc terapeutyczna oraz pomoc prawna dla ofiar przemocy w rodzinie przybierała formy bezpośredniego kontaktu lub porady telefonicznej. Porady były udzielane codziennie w godz. 16.00-19.00.

Pracę specjalistów nadzorował koordynator – pracownik pierwszego kontaktu, który w godzinach od 8.00 do 16.00 udzielał informacji o dyżurach specjalistów w Punkcie, a następnie kierował zainteresowanych na odpowiedni dyżur.

W 2013 r. pracownicy Punktu udzielali porad podczas 705 godzin dyżurów, w tym:

- 231 godzin stanowiły porady prawników,
- 120 godzin stanowiły porady psychologa,
- 120 godzin stanowiły porady kuratora zawodowego,
- 120 godzin stanowiły porady terapeuty,
- 114 godzin stanowiły porady pedagoga.

Tabela dot. liczby osób, którym udzielono wsparcia.					
Specjalista	Prawnicy	Psycholog	Kurator	Terapeuta	Pedagog
Ilość osób	367	49	54	55	38
Razem	563 osoby (przy czym jedna osoba mogła korzystać z porad kilku specjalistów)				

Najwięcej osób zgłaszało się po porady udzielane przez prawników, przy czym należy zauważyć, że część osób przychodziła po porady niezwiązane z przemocą w rodzinie, a np. dotyczące szeroko pojętego prawa cywilnego, prawa rodzinnego, świadczeń społecznych czy spraw związanych np. z prawem pracy, karnym czy lokalowym. Prawnicy w miarę możliwości udzielali podstawowych porad także i tym osobom.

W zdecydowanej większości po pomoc do specjalistów zgłaszały się kobiety w przedziale wiekowym 35 – 65 lat z terenu miasta.

Najczęściej zgłaszane formy przemocy oraz sytuacje kryzysowe i problemy, jakie dotyczyły osoby zgłaszające się do Punktu w roku 2013, to:

- 1) przemoc w rodzinie:
 - a) fizyczna,
 - b) psychiczna,
 - c) molestowanie seksualne,
- 2) problemy rodzinne dotyczące spraw z zakresu prawa rodzinnego:
 - a) rozwód,
 - b) separacja,
 - c) alimenty,
 - d) problemy małżeńskie,
- 3) problemy wychowawcze z dziećmi,

- 4) władza rodzicielska,
- 5) nadużywanie alkoholu i środków psychotropowych,
- 6) współzależnienie,
- 7) świadczenia z pomocy społecznej,
- 8) problemy emocjonalne, osobiste,
- 9) sprawy związane z prawem lokalowym,
- 10) sprawy spadkowe,
- 11) sprawy z zakresu prawa pracy.

W wielu przypadkach porady udzielane przez specjalistów miały złożony charakter i dotyczyły kilku problemów. Często osoby, które zgłaszały się do Punktu, przedstawiały całość problemów dotyczących ich rodzinę.

Koszt realizacji zadania wyniósł **40.000 zł.**

- 2.2 Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, które w związku z zagrożeniem życia nie mogły przebywać w mieszkaniach, zapewniono możliwość skorzystania z miejsc noclegowych w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia i jednocześnie szerokie wsparcie psychologiczne – terapeutyczne. Najczęściej osobami doznającymi przemocy, które korzystały z Ośrodka, były kobiety współzależnione. Ośrodek funkcjonuje od 1 września 2007 r. i jest prowadzony na zlecenie Miasta przez Centrum Socjalne Caritas.

W 2013 roku w gminnym ośrodku wsparcia udzielono schronienia 79 osobom, w tym 38 kobietom i 41 dzieciom w wieku 0-15 lat. Ponadto udzielono 93 porady z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zarówno w rozmowie bezpośredniej, jak i telefonicznej. Pokierowano osoby będące w kryzysie do instytucji udzielających specjalistycznej pomocy w wymaganym przez nie zakresie.

Pomoc osobom, które korzystały z ww. miejsc, obejmowała:

- udzielenie schronienia całodobowo we wszystkie dni tygodnia,
- wyżywienie – 3 posiłki dziennie, w tym jeden gorący,
- dostarczenie środków czystości i higieny osobistej,
- doraźną pomoc materialną (np. w postaci ubrań),
- pomoc w dotarciu do właściwych instytucji i poradni,
- objęcie dzieci opieką socjoterapeutyczną – świetlica socjoterapeutyczna,
- wsparcie matek w procesie wychowania dzieci,
- wsparcie terapeutyczne, diagnozę terapeutyczną i udział w zajęciach indywidualnych bądź grupowych,
- aktywizację zawodową poprzez uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej,
- podnoszenie umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez tzw. zajęcia reedukacyjne – uczestnictwo w pracach na rzecz Ośrodka (sprzątanie, przygotowywanie posiłków).

Koszt realizacji zadania z tzw. funduszu przeciwalkoholowego wyniósł **220.000 zł.**

- 2.3 W 2013 r. Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej zorganizowała dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy w okresie wakacji letnich, 9-dniowy wyjazdowy obóz socjoterapeutyczny w miejscowości górskiej Karpacz.

W obozie udział wzięło 48 dzieci i młodzieży ze stargardzkich szkół podstawowych i gimnazjów w wieku 9-15 lat. Dzięki organizacji takiej formy wypoczynku dzieci miały z jednej strony możliwość atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu i oderwania się od patologicznego środowiska, w którym niejednokrotnie wyrastają, z drugiej – uzyskały fachową pomoc psychologiczną i obraz innej rzeczywistości, której mogą być uczestnikami. Ponadto uczestniczyły w licznych zajęciach sportowych, kulturalno-rekreacyjnych oraz wycieczkach pieszych i wyjazdowych po okolicznych miejscowościach, podziwiając panoramę gór. W ramach zajęć socjoterapeutycznych pracowały nad umiejętnością radzenia sobie z silnymi emocjami, poczuciem własnej wartości, pobudzeniem pozytywnych zachowań, nazywaniem własnych uczuć. Pracując w grupie zdobyły umiejętność współpracy, rozwiązywania konfliktów i budowania poczucia wspólnoty grupowej. W celu zwiększenia zakresu oddziaływań socjoterapeutycznych uczestnicy obozu po jego zakończeniu byli zachęceni do wzięcia udziału w zajęciach prowadzonych w świetlicach realizujących programy socjoterapeutyczne na terenie miasta. W ten sposób praca terapeutyczna podjęta z wychowankami podczas obozu może być kontynuowana.

Koszt realizacji zadania wyniósł **49.000 zł.**

- 2.4 Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Stargardzie Szczecińskim zorganizowało w Międzywodziu 7-dniowy obóz terapeutyczno-rehabilitacyjny dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie, wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym. Uczestnicy turnusu uzyskali fachową pomoc w odreagowaniu emocji i napięć powstałych na skutek przebywania w urazowym środowisku domowym. Wzmacniano wśród podopiecznych poczucie własnej wartości mające decydujący wpływ na samoocenę, która z powodu przebywania w środowisku patologicznym jest u większości z nich bardzo niska. Podczas obozu uczestnicy korzystali także z bogatego programu kulturalnego, w ramach którego organizowane były wycieczki autokarowe, rejs statkiem, wyjścia na basen, do kawiarni, spacery brzegiem morza, wieczorki taneczne, gry na świeżym powietrzu.

Koszt realizacji zadania wyniósł **4.498,99 zł.**

- 2.5 W 2013 r. po raz kolejny zorganizowano obóz terapeutyczny dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy. Realizacja zadania została powierzona Stargardzkiemu Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „ALA”. 20 osób – mieszkańców miasta uwikłanych w problem alkoholowy, narkotykowy i problem przemocy miało możliwość przez sześć dni przebywać w miejscowości górskiej Kudowa Zdrój, z dala od swego środowiska i uczyć się, jak można radzić sobie z rozwiązywaniem dotykających je problemów. Podczas obozu terapeuci przeprowadzili Trening Zastępowania Agresji, Trening Asertywności, Trening Zapobiegania Nawrotom oraz poradnictwo indywidualne na zasadach interwencji kryzysowej. Cały program wzbogacony był wędrownkami góorskimi, tworzeniem sytuacji społecznych, integracyjnych. Po zakończeniu obozu uczestnicy spotykali się w Stargardzie Szczecińskim w siedzibie Stowarzyszenia, tworząc grupę wsparcia, która przeznaczona była dla osób uzależnionych, jak i współuzależnionych, z syndromem DDA. Łącznie w 2013 roku około 20 osób brało udział w grupie.

Koszt realizacji zadania wyniósł **17.500 zł.**

- 2.6. Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej zorganizowała 9-dniowy obóz terapeutyczny dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy w Karpaczu. W obozie udział wzięły 22 osoby (8 matek oraz 14 dzieci w wieku od 5 do 13 lat) będące mieszkańcami Stargardu Szczecińskiego. Mamy uczestniczyły w zajęciach Szkoły dla Rodziców, natomiast dzieci w tym samym czasie, w warsztatach edukacyjnych pt. „Budujemy zdrową osobowość”. Cały obóz wzbogacony był o wycieczki, dzięki którym uczestnicy mogli zobaczyć wiele ciekawych i dotąd nieznanych miejsc.

Po zakończeniu obozu w Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie Szczecińskim prowadzona była grupa wsparcia, w ramach której odbyły się 2 spotkania po 4 godziny. Zajęcia odbywały się w soboty, zabezpieczono salę warsztatową dla matek, a dla dzieci salę zabaw w świetlicy socjoterapeutycznej.

Koszt realizacji zadania wyniósł **30.000 zł.**

- 2.7. Podobnie jak w latach ubiegłych na terenie Stargardu Szczecińskiego funkcjonowały pozaszkolne świetlice realizujące programy socjoterapeutyczne prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Nazwa organizacji prowadzącej świetlicę	Liczba uczestników świetlicy w 2013 r.	Kwota dotacji w 2013 r.
Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie Szczecińskim	34	19.000 zł
Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	6	5.000 zł

Zadaniem świetlicy prowadzonej przez Centrum Socjalne Caritas jest pomoc dzieciom krzywdzonym i zaniedbywanym, borykającym się z wieloma trudnościami życiowymi i problemami osobistymi, których najczęstszą przyczyną jest alkoholizm rodziców i problem przemocy domowej.

Każde dziecko, które trafiło do świetlicy Caritas, otrzymało pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Dzięki uczestnictwu w zajęciach socjoterapeutycznych dzieci nabywały bardzo ważną umiejętność odpowiedniego zachowania się w sytuacjach trudnych, odzyskiwały równowagę psychiczną, poczucie wartości. Zaczynały lepiej funkcjonować w środowisku rówieśniczym. Poprawiały się ich wyniki w nauce. Dodatkowo świetlica podejmowała kontakt z rodzicami w celu poprawy funkcjonowania całej rodziny oraz podejmowała działania na rzecz dożywiania uczestników objętych opieką.

W przypadku świetlicy utworzonej i prowadzonej przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym zajęcia skierowane były do osób niepełnosprawnych intelektualnie w wieku od 19 do 48 lat, które wywodzą się z rodzin z problemem alkoholowym. Wymagają one specjalnej opieki socjoterapeutycznej. Jako osobom posiadającym taką niepełnosprawność, trudno jest im radzić sobie z problemem występującym w ich rodzinach. Ponadto zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były także w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach. Włączane były w harmonogram świetlic „Promyk” funkcjonujących w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.

Koszt realizacji zadania wyniósł **24.000 zł.**

- 2.8. Obok świetlic socjoterapeutycznych funkcjonowały także dwa Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (jedno przy ul. 11 Listopada 22 i drugie przy ul. Traugutta 16/1) obejmujące programem socjoterapeutycznym i pracą opiekuńczo-wychowawczą dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W 2013 r. z opieki Środowiskowych Ognisk Wychowawczych skorzystało 46 dzieci pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, ubogich, zaniedbanych, głównie z powodu problemu alkoholowego występującego w danej rodzinie. W ramach realizacji programu socjoterapeutycznego dzieci uczestniczyły w różnych formach zajęć, brały udział w organizowanych wycieczkach. Dzieci uczestniczące w zajęciach otrzymywały pomoc żywnościową. Poza tym Ogniska udzielały swoim wychowankom pomocy materialnej kompensującej braki środowiskowe poprzez zakup: przyborów szkolnych i plecaków. Uczestnictwo w zajęciach umożliwiło dzieciom podniesienie ich poczucia wartości i samooceny, a tym samym wiary we własne siły i możliwości. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze podejmowały przede wszystkim działania mające na celu wspieranie całej rodziny (prowadzono poradnictwo dla rodziców, a także wspólne zajęcia dla rodziców i dzieci mające na celu wzmacnianie więzi i podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych).

Koszt realizacji zadania wyniósł **43.900 zł.**

- 2.9. W 2013 r. w Centrum Socjalnym Caritas funkcjonował bezpieczny pokój przesłuchań dla dzieci – ofiar przemocy. Pokój utworzony w 2008 r. przy wsparciu finansowym Miasta został udostępniony organom prowadzącym postępowanie karne w sprawach dotyczących przemocy wobec dzieci.
Z pokoju korzystali:
- Sąd Rejonowy II Wydział Karny w Stargardzie Szczecińskim,
- Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Stargardzie Szczecińskim,
- Zamiejskowy VII Wydział Karny z siedzibą w Pyrzycach.
Łącznie w 2013 r. przeprowadzono 48 przesłuchań dzieci.
- 2.10. W 2013 r. prowadzona była na zlecenie Miasta przez psychologa, psychoterapeutkę dzieci i młodzieży, która ukończyła specjalistyczne szkolenie w Instytucie Psychoterapii we Wrocławiu, diagnoza i terapia dzieci wykorzystywanych seksualnie. Terapeutka prowadziła w pomieszczeniach PTU AiW spotkania terapeutyczne z dziećmi wykorzystywanymi seksualnie i ich opiekunami. W ramach tych spotkań przede wszystkim przeprowadzana była diagnoza oraz udzielane było wsparcie psychologiczne dzieciom skrzywdzonym, ale także i ich rodzicom czy opiekunom, którym trudno jest pogodzić się z tym, co dotknęło ich dziecko i którzy najczęściej nie wiedzą, jak postępować, aby pomóc swojemu dziecku.
W 2013 r. przeprowadzono:
- 16 spotkań diagnostycznych i 65 spotkań terapeutycznych z dziećmi,
- 26 spotkań konsultacyjnych z rodzicami lub opiekunami.
W 2013 r. z diagnozy skorzystało ośmioro dzieci, wszystkie podjęły terapię. W spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyło dwanaście osób, byli to rodzice dzieci wykorzystywanych seksualnie oraz pedagodzy i psycholodzy z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Koszt realizacji zadania wyniósł **6.955 zł.**

3. W zakresie realizacji zadania: wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemu narkomanii oraz problemu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęto niżej wymienione działania.

Zgodnie z założeniami Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie duży nacisk położono na współpracę z organizacjami pozarządowymi zlecając im realizację wielu zadań publicznych w przedmiotowym zakresie oraz przekazując na ten cel dotacje.

4. W zakresie realizacji zadania: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych podjęto niżej wymienione działania.

- 4.1. W 2013 r. priorytetowym działaniem w zakresie profilaktyki była realizacja programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Idea tego programu to stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu, a ich rodzinom zapewnienie szerokiej pomocy psychologiczno-psychoterapeutycznej. Edukacyjne programy profilaktyczne, realizowane w szkołach, dają dzieciom odpowiednią wiedzę w zakresie problemu alkoholowego i umiejętność dokonywania odpowiednich wyborów, natomiast działania podejmowane w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” dają z kolei możliwość realizowania tych wyborów i aktywnego spędzania czasu wolnego. Poza ww. celem program ten spełnia także jeszcze inną istotną rolę – daje wszystkim podmiotom, które zajmują się pomocą rodzinom pozostającym w kryzysie, możliwość interdyscyplinarnej pracy, co czyni ich pomoc bardziej efektywną, skuteczniejszą i przede wszystkim szybszą.

W związku z tym, iż program ten jest priorytetowym działaniem Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, został opisany w rozdziale II.

- 4.2. W 2013 r. Miasto Stargard Szczeciński zorganizowało Dzień Promocji Zdrowia w ramach szóstego Stargardzkiego Dnia Dziecka przygotowanego przez Stargardzkie Centrum Kultury. Obok atrakcji dla dzieci przygotowane zostały punkty namiotowe obsługiwane przez takie podmioty jak: Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA”, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji, Stowarzyszenie Amazonek „Stokrotka”, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Harcerski Klub Ratowniczy, SPWZOZ „Szkoła Rodzenia”, Powiatowy Oddział Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych (PCK), Ośrodek Sportu i Rekreacji, Klub Miejski Honorowych Dawców Krwi, Maltańska Służba Medyczna, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża, w których kolportowano szereg materiałów edukacyjno-informacyjnych. Ponadto zorganizowano różnorodne pokazy, konkursy, gry, quizy, krzyżówki oraz łamigłówki, mające na celu konfrontowanie posiadanej przez uczestników wiedzy na temat spożywania alkoholu oraz substancji

psychotropowych i konsekwencji z tym związanych, a także dostarczające wiedzy na temat zdrowego stylu życia. Udzielane były również informacje na temat możliwości rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami i przemocą w oparciu o istniejące na terenie miasta placówki. Poza tym rozkolportowano „Kryzysowy Pomocnik Adresowy” zawierający adresy instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się na terenie Miasta Stargard Szczeciński kwestią uzależnień, przemocy w rodzinie, bezdomności i ubóstwa oraz „Przewodnik adresowy po organizacjach pozarządowych w Stargardzie Szczecińskim, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych oraz Twojego zdrowia”.

Wszystkie podjęte działania w ramach Dnia Promocji Zdrowia miały na celu umożliwienie mieszkańcom bezpośredniego kontaktu z instytucjami i organizacjami zajmującymi się na co dzień problemami dotyczącymi kwestii uzależnień.

Koszt organizacji Dnia Promocji Zdrowia wyniósł: **20.000,00 zł.**

4.3. W 2013 r. dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych zorganizowano edukacyjne programy profilaktyczne z zakresu uzależnień, tj.:

- 1) klasy IV uczestniczyły w programie profilaktycznym Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” prowadzonym przez wychowawców,
- 2) klasy V uczestniczyły w programie profilaktycznym „Fantastyczne Możliwości” prowadzonym przez wychowawców,
- 3) klasy VI uczestniczyły w programie profilaktycznym „Jestem OK.!” prowadzonym przez przeszkolone pielęgniarki medycyny szkolnej.

Natomiast uczniowie stargardzkich gimnazjów objęci są programem Szkolnej Interwencji Profilaktycznej, którego podstawowym celem jest udzielenie pomocy i wsparcia uczniom często sięgającym po alkohol lub używającym substancji psychoaktywnych poprzez zawarcie kontraktu opracowanego wspólnie przez rodziców i nauczyciela podejmującego interwencję. Kontrakt jest podpisany przez ucznia, reguluje jego zachowanie, zarówno w domu jak i w szkole oraz wskazuje pożądany kierunek zmian w tych zachowaniach.

Łącznie ww. działaniami profilaktycznymi zostało objętych 3.833 uczniów.

Rok	Programy profilaktyczne i spektakle	Liczba osób biorących udział w programie
2013 r.	„Jestem OK.!”	593 (szkoła podstawowa)
	„Jaś i Małgosia na tropie”	611 (szkoła podstawowa)
	„Fantastyczne Możliwości”	628 (szkoła podstawowa)
	Program Szkolnej Interwencji	2001 (gimnazja)
	RAZEM	3.833

Ponadto w 2013 r. wspierano działania innych instytucji podejmujących działania profilaktyczne:

- 1) dofinansowano dla Straży Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim zakup materiałów edukacyjnych niezbędnych do kontynuowania działań w ramach realizowanego programu profilaktycznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach,

- 2) dofinansowano przygotowanie przez Parafialny Zespół Caritas działający przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim boiska dla dzieci i młodzieży mieszkających w rejonie ul. Wojska Polskiego w Stargardzie Szczecińskim, celem zapewnienia alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz przeciwdziałania aspołecznym zachowaniom poprzez realizację zajęć sportowych,
- 3) włączono się we współorganizację z Komendą Powiatową Policji w Stargardzie Szczecińskim Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki poprzez zakup niezbędnych materiałów,
- 4) dofinansowano realizację programów profilaktyki uzależnień podczas wakacji i ferii zimowych organizowanych przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Chrystusa Króla Wszechświata oraz Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Józefa w Stargardzie Szczecińskim,
- 5) udzielono wsparcia Polskiemu Związkowi MUAYTHAI w realizacji działań profilaktycznych z zakresu narkomanii –Festiwal MUAY THAI Przeciw Narkotykom,
- 6) dofinansowano zakup materiałów niezbędnych do zorganizowania przez Młodzieżowy Dom Kultury w Stargardzie Szczecińskim podczas ferii zimowych warsztatowych zajęć (plastycznych, muzycznych, tanecznych, wokalnych itp.) mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, wywodzących się w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych i tym samym profilaktykę w zakresie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

- 4.4 W 2013 r. zorganizowano konkurs fotograficzny „Zdrowie w Twoim obiektywie – trzeźwym okiem na świat”, który miał na celu podniesienie świadomości społecznej oraz popularyzowanie zdrowego stylu życia.

Koszt realizacji działań z zakresu profilaktyki wyniósł: **25.347,27 zł.**

5. W ramach realizacji zadania: podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego podjęto niżej wymienione działania.

- 5.1. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas swoich posiedzeń dokonywali kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przez sprzedawców i właścicieli przepisów powyższej ustawy. W stosunku do ujawnionych naruszeń prawa stosowane były odpowiednie kroki (wzywano Policję lub Straż Miejską, które podejmowały odpowiednie czynności). Z każdej kontroli sporządzane były także protokoły, które znajdują się w dokumentacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie Komisji przeprowadzili w 2013 r. łącznie kontrole 41 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- 5.2. Ponadto członkowie ww. Komisji uczestniczyli w nocnych kontrolach pubów i restauracji przeprowadzanych wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji. Głównym celem kontroli było ujawnianie i karanie osób sprzedających napoje alkoholowe osobom nieletnim. Podobnie jak przy kontrolach wskazanych w ust. 5.1. sporządzano protokoły i podejmowano stosowne dalsze działania. W 2013 r. członkowie Komisji przeprowadzili kontrole w godzinach wieczornych i nocnych w 18 lokalach rozrywkowych i pubach.

5.3. Komisja opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktów ubiegających się o niniejsze zezwolenie z obowiązującymi przepisami. Opinie były niejednokrotnie poprzedzane kontrolą danego punktu. W 2013 r. Komisja wydała 80 opinii pozytywnych.

6. W ramach realizacji zadania: wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej podjęto niżej wymienione działania.

Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej prowadziło, podobnie jak w latach poprzednich, Centrum Integracji Społecznej dla osób wykluczonych społecznie.

W roku 2013 Centrum prowadziło cztery grupy:

- 1) opiekunek osób zależnych,
- 2) porządkową,
- 3) gastronomiczną,
- 4) rękodzieła artystycznego.

W 2013 r. łącznie w działaniach CIS-u brało udział 97 uczestników z tego:

- 1) 37 osób z edycji 2012 r.:
 - a) 28 osób ukończyło zajęcia,
 - b) 6 osób zrezygnowało z udziału w programie CIS-u,
 - c) 3 osoby zostały wykluczone z programu CIS-u,
- 2) 60 osób z edycji 2013 r.:
 - a) 11 osób zostało wykluczonych z programu CIS-u,
 - b) 15 osób zrezygnowało z udziału w programie CIS-u,
 - c) 2 osoby nie ukończyły okresu próbnego w programie CIS-u,
 - d) 2 osoby ukończyły zajęcia,
 - e) 30 osób kontynuuje uczestnictwo w programie w 2014 r.

Działania podjęte w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w 2013 r. to:

- 1) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- 2) zajęcia terapeutyczne,
- 3) zajęcia prowadzone z pracownikiem socjalnym,
- 4) kurs obsługi komputera.

Zajęcia miały na celu zmianę postawy w stosunku do siebie i do otoczenia. Poprzez aktywną pracę warsztatową, beneficjenci stali się bardziej komunikatywni, wrażliwi, otwarci, nabyli umiejętności związane z poruszaniem się na rynku pracy. Uczestnicy zdobyli wiedzę, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Centrum Integracji Społecznej świadczyło przede wszystkim usługi opiekuńcze – grupa opiekunek osób zależnych na zlecenie Miasta.

Po zakończeniu programu reintegracji społeczno - zawodowej 8 osób podjęło zatrudnienie.

Na działalność CIS-u przekazano kwotę **192.000 zł.**

7. W ramach realizacji zadania: pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego podjęto niżej wymienione działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim w 2013 r. udzielił pomoc 101 rodzinom (134 osobom) z uwagi na występujący w nich problem alkoholowy i 9 rodzinom (9 osobom) – z uwagi na problem narkotykowy. Osoby te korzystały z różnych form pomocy,

w tym:

- 1) świadczeń pomocy społecznej (zasiłków, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych),
- 2) świadczeń rodzinnych,
- 3) dodatków mieszkaniowych,
- 4) dożywiania i innej pomocy rzeczowej.

Ponadto prowadzono poradnictwo specjalistyczne dla ww. osób w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne.

II. PROGRAM „SZKOŁA, RODZINA, ŚRODOWISKO”.

Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” był priorytetowym działaniem podejmowanym w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Od 2008 roku funkcjonuje jako program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

W 2013 roku działania realizowane w ramach Programu poszerzono o zajęcia w okresie wakacji letnich w sześciu stargardzkich szkołach podstawowych. Zajęcia prowadzili nauczyciele zatrudnieni w przedszkolach miejskich na podstawie tzw. Karty Nauczyciela, w ramach otrzymywanego z tego tytułu wynagrodzenia. Koszty zakupu materiałów papierniczych, środków chemicznych i doposażenia niezbędnych do prowadzenia zajęć i utrzymania pomieszczeń zostały pokryte ze środków pochodzących z tzw. funduszu przeciwalkoholowego.

Natomiast w związku z 10-leciem realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” odbyła się impreza integracyjno-edukacyjna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w ramach której zorganizowano kilka imprez uświetniających niniejsze obchody tj.:

- 1) pieszy rajd międzyszkolny. Każda szkoła podstawowa, która znalazła się na trasie rajdu przygotowała zadanie o dowolnej tematyce (sportowej, ekologicznej, historycznej, z dziejów miasta Stargard) w formie np. krzyżówki, zagadki czy rebusu. Na zakończenie imprezy w Szkole Podstawowej nr 7 dzieci otrzymały ciepły posiłek i upominki,
- 2) w miejskiej hali sportowej zawody międzyszkolne szkół podstawowych. Osiem drużyn zmagало się zarówno w rozgrywkach sportowych jak i intelektualnych o Puchar Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński. Zawody uświetniły występy zespołów tanecznych. Koordynatorem imprezy była Szkoła Podstawowa nr 7,
- 3) rozgrywki międzyszkolne stargardzkich szkół gimnazjalnych o puchar Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński w kategorii: piłka koszykowa dziewcząt, piłka nożna chłopców, tenis ziemny. Jednocześnie na terenie Gimnazjum nr 2 (koordynatora rozgrywek) zorganizowano Festyn pod hasłem „Żyj zdrowo, bezpiecznie, bądź aktywny”.

Ponadto odbyło się uroczyste spotkanie Miejskiej Grupy Konsultacyjnej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele najważniejszych instytucji i organizacji w mieście zajmujących się pomocą rodzinie oraz zaproszeni goście. Podczas spotkania przybyłym osobom zaprezentowano dane statystyczne dotyczące realizacji ww. Programu z ostatnich 10 lat oraz przygotowany specjalnie na tą okazję film nt. świetlic „Promyk”.

Na realizację Programu w 2013 r. wydatkowano kwotę **622.459,67 zł.**

OPIS PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU „SZKOŁA, RODZINA, ŚRODOWISKO”

Obszar realizacji Programu	Podejmowane działania
SZKOŁA	1. Realizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych w okresie roku szkolnego we wszystkich 8 szkołach podstawowych oraz 4 gimnazjach, w których funkcjonują powszechnie dostępne świetlice integrująco - wspierające „Promyk”. Podstawę niniejszych zajęć stanowiły zajęcia realizowane przez nauczycieli w oparciu o godziny z art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela. Ich uzupełnieniem były zajęcia sportowe oraz zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne o charakterze terapeutycznym dostosowane do indywidualnych potrzeb dziecka, finansowane w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto w okresie wakacji letnich w sześciu stargardzkich szkołach podstawowych zajęcia prowadzili nauczyciele zatrudnieni w przedszkolach miejskich na podstawie tzw. Karty Nauczyciela. Zarówno zajęcia sportowe jak i specjalistyczne mają na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali społecznych zachowań uczniów, agresji, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Łącznie tygodniowo w okresie roku szkolnego w szkołach odbywało się średnio około 1.000 godzin zajęć, w których udział brało 3.795 uczestników (66% uczniów). Realizacją zajęć zajmowało się 476 nauczycieli. 2. Działania podejmowane w świetlicach były uzupełniane o dożywianie (w postaci bułki) dzieci uczestniczących w Programie, realizowane na zlecenie Miasta przez Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie Szczecińskim, które podzlecało przygotowanie bułek Centrum Integracji Społecznej. W okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia Centrum przygotowało i dostarczyło do szkół 79.315 bułek, przygotowywanych pod kontrolą wykwalifikowanego dietetyka o odpowiedniej kaloryczności i gramaturze, a także różnorodnym składzie. Do dwunastu szkół trafiało około 500 sztuk bułek dziennie. Z dożywiania korzystały głównie dzieci spędzające najwięcej czasu w świetlicach, przede wszystkim z najuboższych rodzin.
RODZINA	1. „Szkoła dla Rodziców” – ideą Szkoły dla Rodziców, prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, jest podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców, zwłaszcza tych, którzy mają problemy w wykonywaniu swojej funkcji rodzicielskiej. Zajęcia prowadzone są metodą warsztatową oraz w oparciu o fachową literaturę przez trenerów, przeszkolonych liderów, a także zaproszonych specjalistów. Łącznie zorganizowano 26 spotkań, które poprowadzili pedagog, psycholog, psychoterapeuta. W spotkaniach udział wzięło 14 rodziców.

	2. Zespół psychologów i terapeutów funkcjonujący w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – podejmuje działania skierowane do dzieci i ich rodziców – rodzin dotkniętych problemem przemocy i uzależnień. Prowadzi porady, konsultacje, diagnozę i terapię indywidualną, interwencję kryzysową. Prowadzi treningi umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców, mediacje, psychoedukację i motywację osób, rodzin (np. do terapii odwykowej, uczestnictwa w zajęciach Szkoły dla Rodziców). Udziela poradnictwa osobom i rodzinom przejawiającym trudności wychowawcze oraz dysfunkcje. Zajmuje się także realizacją grupowych form pracy o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym, profilaktycznym itp. Uczestniczy w prowadzeniu Szkoły dla Rodziców. Zespół (8 specjalistów) objął pomocą 160 rodzin. Jednocześnie w ramach pracy Zespołu trzech psychologów oddelegowano do pracy w dziewięciu stargardzkich szkołach, gdzie przeprowadzili łącznie 752 konsultacje z uczniami, nauczycielami, rodzicami. Prowadzili także zajęcia psychoedukacyjne i zespoły wychowawcze oraz szkolenia.
ŚRODOWISKO	1. Działalność Miejskiej Grupy Konsultacyjnej (zespół o charakterze strategicznym) i 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych (zespoły o charakterze operacyjnym, bezpośrednio zajmujące się pomocą rodzinom pozostającym w sytuacjach kryzysowych). Na spotkaniach członkowie SGK zajmowali się w większości rozwiązywaniem problemów konkretnych rodzin, których dzieci uczęszczają do szkół z rejonu objętego opieką danej SGK. Rodziny te (w których występują głównie problemy alkoholowe i problem przemocy) zwykle potrzebują wielokierunkowej pomocy i współdziałania wielu służb w rozwiązaniu sytuacji kryzysowych. Przyjrzenie się bowiem przez wielu specjalistów danej rodzinie dawało pełniejszy i trafniejszy obraz jej problemów i możliwości ich rozwiązania. Pozwalało także na skonstruowanie skoordynowanego planu pomocy, w którym działania różnych specjalistów nie powielają się. Praca SGK daje pełniejszy i szybszy przepływ informacji pomiędzy służbami. W 2013 r. odbyło się 12 spotkań SGK. W pracach uczestniczyło 75 osób – przedstawicieli najważniejszych instytucji w mieście, zajmujących się pomocą rodzinom w kryzysie. Pomocą zostało objęto 54 rodziny. 2. Zespół Interdyscyplinarny – został powołany 29 lutego 2012 r. i zajmuje się przemocą w rodzinie, realizując obowiązki wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2013 r. odbyły się 52 posiedzenia Zespołu. Do Zespołu wpłynęło łącznie 98 formularzy Niebieskiej Karty. Do pracy z rodzinami, których dotyczyły Niebieskie Karty, zgodnie z obowiązującą procedurą Zespół powołał 84 Grupy Robocze. Za obsługę techniczną – organizacyjną Zespołu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

III. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ UJĘTYCH W HARMONOGRAMIE REALIZACJI W 2013 R. MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Dochody.

Finansowanie działań określonych w *Harmonogramie realizacji w 2013 r. Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie* było zaplanowane i prowadzone zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Wydatki.

W sumie na realizację działań wynikających z ww. *Harmonogramu* wydatkowano kwotę **1.600.673,95 zł.**

3. Zestawienie dochodów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i innych dochodów przeznaczonych na działania ujęte w *Harmonogramie realizacji w 2013 r. Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie* oraz zestawienie wydatków 2013 r.

Plan dochodów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu (i innych dochodów)	Wykonanie planu dochodów	% wykonania planu dochodów	Plan wydatków	Wykonanie planu wydatków	% wykonania planu wydatków
1.650.000	1.655.731,09	100,35	1.650.000	1.600.673,95	97,01